

“Immigració i aporofòbia”

Una anàlisi del pànic social i una contribució a la consciència

Autor: Hakim Daghmoumi Boujourou

Tutora: Lorena Rion i Núria Boix

Curs: 2024-25 // 2025-2026

Centre: IES Pedralbes

Població i data: Barcelona, 25 de setembre del 2025

Índex

1. Abstract.....	3
1.1 Castellà/Castellano.....	3
1.2 Anglès/English.....	3
2. Introducció.....	4
3. Marc teòric.....	7
3.1 Boubacar Sow.....	7
3.2 Immigració.....	7
3.2.1 Tipus d'immigració.....	7
3.2.2 Immigració a Espanya.....	8
3.3 Estímul (immigració), reacció (acollida).....	10
3.4 Aporofòbia i els “dimonis populars”.....	10
3.5 Influència institucional.....	12
3.5.1 Influència política.....	12
3.5.2 Influència mediàtica.....	13
3.6 La pobresa.....	14
3.7 L'arquitectura hostil.....	15
3.7.1 L'arquitectura hostil a Barcelona.....	15
3.7.2 Instal·lació d'arquitectura hostil.....	16
3.7.3 Antecedents propulsants per l'arquitectura hostil.....	17
3.7.4 Influència de l'arquitectura hostil.....	17
3.8 Contemplació de l'aporofòbia en el marc legal vigent.....	18
3.8.1 “Implicació” contra l'aporofòbia.....	18
3.9 Dificultats administratives envers les persones migrades.....	19
3.9.1 Accés a la TSI, NIE, treball, etc.....	20
3.9.2 El NIE.....	20
3.9.3 Requisits i procediments burocràtics.....	22
3.10 Drets/recursos per a persones migrades.....	24
3.10.1 Assessorament jurídic gratuït.....	24
3.10.2 Assistència social.....	25
3.11 Conclusió final.....	25
4. Marc pràctic.....	27
4.1 Infografia multilingüe.....	27
4.2 Constructe audiovisual.....	28
4.2.1 Eines visuals realitzades pel curtmetratge : * imatges extrems d'acord amb el pes màxim del document.....	28
4.2.2 Curtmetratge: Barcelona; una vida sense culpa.....	29
5. Webgrafia, Bibliografia i annexos.....	30
5.1 Llibres.....	30
5.2 Webs/pàgines.....	30

5.3 Annexos (material complementari).....	33
5.3.1 Enquesta realitzada als alumnes de la classe de ciutadania, política i dret de 1r BAT (Curs 2024-2025).....	33
5.3.2 Teoria per l'enregistrament del curtmetratge.....	33
5.3.3 Guio per la gravació de la veu en off del curtmetratge.....	34
5.3.4 Pel·lícula "Precious" 2009.....	36
5.3.5 Pel·lícula "Techo y comida" 2015.....	37
5.3.6 Pel·lícula "Los olvidados" 1950.....	37

1. Abstract

1.1 Castellà/Castellano

Este trabajo busca poner sobre la mesa una realidad cada vez más presente: la aporofobia, es decir, el rechazo hacia las personas pobres, muchas veces ligado a la inmigración. Lejos de tratarse solo de un término nuevo, la aporofobia refleja miedos, prejuicios y dinámicas sociales que excluyen y señalan a quienes llegan buscando una vida mejor. A lo largo del proyecto, se intentará definir con claridad qué es la aporofobia, cómo se manifiesta en la sociedad y de qué manera afecta especialmente a las personas migrantes. Además de reflexionar sobre el problema, el objetivo es también proponer formas de concienciación y acción. Por eso, el trabajo incluye la creación de una infografía en tres lenguas (dàrija, catalán y castellano) para dar a conocer un recurso jurídico útil, y la producción de un contenido audiovisual que invite a mirar esta realidad desde una perspectiva más humana. La intención final es contribuir, aunque sea en pequeña escala, a una sociedad más empática, crítica y justa.

Palabras clave: Exclusión social, aporofobia, inmigración...

1.2 Anglès/English

This project sets out to bring attention to a growing issue in our society: aporophobia, or the rejection of people living in poverty, often tied to immigration. More than just a new term, aporophobia reflects deep-rooted fears, stereotypes, and social dynamics that exclude and label those who arrive in search of a better life. The goal is to clearly define what aporophobia is, understand how it shows up in everyday life, and explore its impact on migrant communities. Beyond simply analyzing the problem, the project aims to encourage real awareness and action. To do so, two communication tools will be created: a multilingual infographic (in Darija, Catalan, and Spanish) that introduces a useful legal resource, and an audiovisual piece designed to offer a more human and empathetic view of the issue. Ultimately, the intention is to take a step—however small—toward a more understanding, inclusive, and fair society. **Key words:** Social exclusion, aporophobia, immigration...

2. Introducció

Quan observem la realitat que ens envolta, podem constatar que la immigració i la pobresa són temes que generen debat, preocupació i, sovint, rebuig. La filòsofa Adela Cortina aporta una explicació a aquest fenomen amb el concepte d'**aporofòbia**: l'aversion cap a les persones pobres pel simple fet de ser-ho. Tal com assenyala, el problema no és tant que algú sigui estranger, sinó que arribi en una situació de vulnerabilitat. Els que porten diners o possibilitats d'inversió són ben rebuts, mentre que aquells que arriben sense recursos es troben amb una societat que els exclou i els estigmatitza (Cortina, 2017, p. 6-7). Aquesta visió ens convida a repensar les nostres reaccions col·lectives davant la pobresa i a reconèixer que, sovint, no és la diferència cultural allò que incòmoda, sinó la manca de poder adquisitiu.

Aquest fenomen d'exclusió es pot entendre millor a partir del que el sociòleg Stanley Cohen anomena **negació implícita**, una actitud en què, tot i ser conscients del patiment o la injustícia, no actuem per canviar-la. A més, Cohen va analitzar com es construeixen **pànics morals** al voltant de certs col·lectius, com les persones migrades, que són presentades com una amenaça exagerada per a l'economia, la cultura o la seguretat. Això contribueix a deshumanitzar-les i a desviar l'atenció de les seves històries de vida i dels motius que les han portat a marxar del seu país. Tant Cohen com Cortina ens alerten, doncs, dels mecanismes socials que **justifiquen la indiferència** i alimenten l'exclusió, tot disfressant-la de preocupació legítima o debat racional.

Aquest treball de recerca neix de la necessitat d'entendre millor aquest fenomen i d'analitzar com la por a la immigració i a la pobresa es transforma en rebuig i exclusió, així com de la necessitat de donar a entendre una visió dels fets a aquelles persones que mai han patit –ni el seu entorn– les conseqüències d'aquesta situació.

Però, no és precisament la diversitat allò que enriqueix una societat? Per què ens incomoda allò que és diferent? És que preferim l'indistingible? O potser és que encara no som prou valents per conviure amb la diferència?

Així doncs, aquest treball parteix d'una **hipòtesi** clara: **l'aporofòbia no és només una actitud individual o social, sinó també una qüestió jurídica i institucional**. No existeix una protecció legal clara contra aquesta forma de discriminació, la qual cosa fa que moltes persones en situació de pobresa i immigració vegin vulnerats els seus drets sense cap reconeixement oficial. Això agreuja encara més la seva situació i contribueix a la seva exclusió. Per això, aquest estudi no només analitza com es construeix el discurs del rebuig cap a la immigració i la pobresa, sinó que també explora les conseqüències reals d'aquest fenomen i proposa solucions per combatre'l.

Per fer-ho, el treball **s'estructura** en dues grans parts. En el marc teòric, es defineix què entenem per immigració i quins factors la motiven, fent èmfasi a les causes econòmiques, polítiques i socials que empenyen les persones a marxar dels seus països d'origen. També s'aprofundeix en el concepte d'aporofòbia, el seu origen i com es manifesta en la societat, des dels discursos polítics i mediàtics fins a formes més subtils de discriminació, com l'arquitectura hostil. Es revisen casos concrets d'aporofòbia, com l'assassinat de María Rosario Endrinal o l'agressió i intent d'homicidi a un sensesostre a Adra (Almeria), per entendre millor com es tradueix aquesta discriminació en la vida de les persones afectades. A més, s'analitza el marc legal actual, a nivell municipal, per veure fins a quin punt protegeix —o desprotegeix— les persones migrades i en situació de pobresa. S'estudien aspectes com les dificultats per empadronar-se, l'accés a l'habitatge, la inserció laboral, l'educació i la salut, així com les polítiques públiques que podrien ajudar a revertir aquesta situació, com l'assessorament jurídic gratuït o la millora de l'assistència social.

El marc pràctic complementa aquesta investigació amb una aproximació real i humana. A partir de tota aquesta informació he produït un vídeo-denúncia que posa imatge a aquestes petites discriminacions existents entre nosaltres, però no del tot visibles. I, d'altra banda, també com a resultat de la part teòrica, s'ha creat una infografia en català, espanyol i en dàrija¹ amb informació clara i accessible sobre el dret d'assistència jurídica gratuïta.

¹ El terme dàrija no està recollit ni a DIEC ni a la RAE, però sí al TERMCAT com a <llengües>. Es tracta del dialecte de l'àrab que es parla al Marroc.

Aquest treball no vol ser només un estudi acadèmic, sinó també un espai de reflexió. Parlar d'aporofòbia i immigració no és només analitzar una realitat social, sinó qüestionar com ens relacionem amb l'altre, amb aquell que arriba en situació de necessitat. Entendre la por als pobres i la seva connexió amb la immigració és essencial per construir una societat més justa i inclusiva. Si volem avançar cap a un món més igualitari, hem de començar per qüestionar els prejudicis i les estructures que perpetuen la desigualtat. No es tracta només d'estudiar el problema, sinó de buscar-hi solucions reals i humanes. Així doncs, la finalitat d'aquest treball serà denunciar i sobretot conscienciar sobre l'existència i augment de l'aporofòbia.

Els objectius que em plantejo assolir durant aquest projecte són els següents:

1. Fenomen de la immigració i aporofòbia

- **Explorar el fenomen de la immigració:** examinar les causes, els fluxos migratoris i les condicions en què arriben i viuen les persones migrades, tenint en compte factors socials, econòmics i polítics.
- **Analitzar les diferents manifestacions d'aporofòbia:** identificar com es manifesta el rebuig o l'odi envers les persones pobres o en situació vulnerable, tant en l'àmbit social com institucional (discriminació, exclusió, violència, etc.).
- **Establir una línia de definició per l'aporofòbia:** proposar una definició clara i operativa del concepte d'aporofòbia, diferenciant-lo d'altres formes de discriminació (racisme, xenofòbia, classisme).
- **Analitzar com repercuteix l'aporofòbia sobre la immigració:** estudiar com el rebuig als pobres afecta especialment les persones migrades en situació de vulnerabilitat, generant més obstacles d'integració i drets.

2. Difusió i sensibilització

- **Desenvolupar una infografia en tres llengües (dària, català i castellà) per tal de donar a conèixer un recurs jurídic:** crear un material visual multilingüe per facilitar l'accés a un recurs legal o jurídic
- **Produir una font audiovisual per conscienciar sobre una realitat:** Realitzar un vídeo que visibilitzi una problemàtica relacionada amb l'aporofòbia o la immigració, amb l'objectiu de sensibilitzar el públic general.

3. Marc teòric

3.1 Boubacar Sow

Boubacar Sow és un jove que va emigrar del seu país a causa de les dificultats personals i socials que afrontava. Després de la mort de la seva mare i de les tensions familiars amb la nova parella del seu pare, va decidir buscar noves oportunitats en un altre lloc.

Va arribar a les Illes Canàries, on va ser rescatat i acollit. Durant la seva estada, va comptar amb el suport del pare Pepe, una figura rellevant en el procés d'integració de molts migrants a la zona. Amb esforç i l'ajuda rebuda, en un any Boubacar va aprendre castellà i va iniciar la seva formació en diferents àmbits amb l'objectiu d'incorporar-se al mercat laboral.²

3.2 Immigració

El seu cas és un exemple de les moltes experiències de migració que es produeixen arreu del món. Segons la Real Academia Española (RAE), el terme "immigrar" es defineix com l'"acció i efecte d'immigrar". Aquesta definició, però, no recull els desafiaments que aquest procés pot implicar, com ara el risc per a la vida, les seqüeles físiques i psicològiques, la separació familiar i la pèrdua de l'entorn d'origen.

La migració és un fenomen global motivat per múltiples factors, com els conflictes armats, la pobresa, la persecució o la manca d'oportunitats. En molts casos, les persones prenen la decisió d'emigrar quan les condicions al seu país d'origen són més adverses que els riscos del trajecte.

3.2.1 Tipus d'immigració

Per la qual cosa és necessari tenir en compte els tipus d'immigració que hi ha, i els factors que els motiven. La migració és un fenomen complex que es pot classificar

²<https://elpais.com/planeta-futuro/2020-12-29/la-historia-de-siete-migrantes-en-busca-de-un-destino.html>

en diferents tipus: la **immigració econòmica**, que està impulsada per la manca d'oportunitats laborals, els baixos salaris o la inestabilitat financera en el país d'origen, fet que porta moltes persones a desplaçar-se a altres països amb l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida i garantir la seva subsistència. La **immigració forçada** que es produeix a conseqüència de conflictes armats, persecució política, violència generalitzada o desastres naturals, situacions que obliguen les persones a fugir per protegir la seva seguretat i la de les seves famílies, sovint sense una planificació prèvia ni garanties de poder tornar al seu lloc d'origen.

D'altra banda, la **immigració familiar**, que respon a la necessitat de moltes persones de reunir-se amb familiars que ja resideixen en un altre país, motivada per factors personals i afectius que influeixen en la decisió de traslladar-se per establir un entorn estable i cohesionat. La **immigració estudiantil**, per la seva banda, que es vincula a la recerca d'una educació de més qualitat o a la formació especialitzada en determinats àmbits, fet que porta estudiants a desplaçar-se a altres països amb l'objectiu d'ampliar els seus coneixements i millorar les seves oportunitats professionals. I finalment, la **immigració irregular**, que està directament relacionada amb la dificultat d'accedir als processos legals de migració, la qual cosa porta moltes persones a traslladar-se sense complir els requisits establerts pels països de destinació, sovint exposant-se a situacions de vulnerabilitat social, laboral i jurídica.

Cada tipus de migració respon a unes causes específiques que influeixen directament en la decisió de les persones de deixar el seu país d'origen. Per aquest motiu, és essencial comprendre la complexitat del fenomen migratori per tal d'establir polítiques que garanteixin una gestió més equitativa i humana, tenint en compte tant les necessitats dels migrants com els desafiaments que afronten els països receptors.

3.2.2 Immigració a Espanya

Encara que a Espanya la immigració sol estar regulada amb finalitats laborals o educatives, la immigració irregular ha augmentat en els darrers anys, motivada principalment pel desig de millorar la situació econòmica de les persones migrants i per les dificultats d'accedir a un visat, sovint a causa de la manca de recursos o

formació. Així, any rere any, l'Estat Espanyol acull un nombre significatiu de migrants en situació administrativa irregular. Segons la Iniciativa Legislativa Popular per a una regularització extraordinària per a persones estrangeres a Espanya, el 2024 es calcula que hi ha entre 390.000 i 470.000 persones en aquesta situació.

Tal com s'ha esmentat, aquesta irregularitat es deu principalment a la necessitat de millorar la qualitat de vida a nivell econòmic. Segons l'Institut Nacional d'Estadística (INE), la major part dels immigrants que arriben a Espanya provenen de països amb economies debilitades, fet que es reflecteix en el seu Producte Interior Brut (PIB)³. Aquest és el cas de diversos països africans, com Algèria, o sud-americans, com Colòmbia, on el PIB indica dificultats econòmiques considerables.

Això es deu al fet que un PIB baix o amb un creixement insuficient sol associar-se a una manca d'oportunitats laborals, salaris baixos i un poder adquisitiu reduït. A més, un PIB que presenta una tendència a la baixa o un creixement inferior a l'esperat pot indicar problemes estructurals, com una alta taxa d'atur, inflació descontrolada o dependència de sectors econòmics vulnerables. En el cas d'Algèria, l'economia es veu afectada per la volatilitat dels preus del petroli, mentre que a Colòmbia, les desigualtats socials i la inestabilitat política han condicionat el seu desenvolupament econòmic. Aquestes dificultats motiven la migració cap a països amb millors perspectives econòmiques, com Espanya.

A més d'avaluar la situació d'un país mitjançant el PIB, també hi ha altres maneres de determinar-ho, com ara per exemple, amb l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH)⁴, o bé amb l'Índex de Pobresa Multidimensional (IPM)⁵.

En el cas de Colòmbia l'IDH demostra una millora considerable el 2022 respecte del 2021, però encara representa una puntuació molt per davall dels països europeus com ara Espanya. I pel que respecta a Algèria, presenta un índex de pobresa bastant alt: més del 50% de la gent pobre d'aquest país són menors d'edat.

³INE: <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=24295>

⁴ És un indicador compost elaborat per les Nacions Unides que mesura el nivell de desenvolupament d'un país en funció de la salut, l'educació i el nivell de vida.

⁵ És un indicador que mesura la pobresa tenint en compte diverses dimensions com l'educació, la salut i les condicions de vida, i no només els ingressos econòmics.

En conclusió, la immigració irregular a Espanya està profundament vinculada a les dificultats econòmiques dels països d'origen. La baixa capacitat econòmica, la manca d'oportunitats laborals i la inestabilitat política contribueixen a l'augment del flux migratori cap a països amb millors condicions de vida. Malgrat les millores en alguns indicadors com l'IDH a Colòmbia, les desigualtats i la pobresa segueixen sent factors determinants per a la migració. Així, la situació requereix estratègies tant en els països d'origen com en els de destinació per gestionar millor aquest fenomen i afavorir una migració més regulada i sostenible.

3.3 Estímul (immigració), reacció (acollida)

Malgrat que la immigració pot aportar beneficis econòmics i culturals als països receptors, sovint els migrants es troben amb barreres socials i discriminació. En molts casos, l'arribada de població estrangera genera tensions polítiques i socials, i els immigrants poden ser objecte de prejudicis i racisme. Aquest fenomen es manifesta en diversos àmbits, com l'accés al mercat laboral, l'habitatge o els serveis públics, on els migrants poden enfrontar-se a desigualtats i dificultats addicionals.

La immigració irregular sovint desperta debats intensos en les societats d'acollida, especialment quan es vincula amb qüestions socials, econòmiques i polítiques. Tot i que els moviments migratoris responen, en molts casos, a situacions desesperades motivades per la pobresa, la manca d'oportunitats o la inestabilitat dels països d'origen, la resposta que reben els migrants al país receptor no sempre és d'acollida ni comprensió. Més enllà del rebuig a la diferència cultural o ètnica, molts dels prejudicis i actituds hostils tenen arrels més profundes i menys evidents: el rebuig a la pobresa. És en aquest context que sorgeix el concepte d'**aporofòbia**, un terme que ens ajuda a entendre com la marginació i la discriminació no es dirigeixen necessàriament a l'estranger per ser-ho, sinó per la seva situació de vulnerabilitat econòmica.

3.4 Aporofòbia i els “dimonis populars”

Més enllà de la desconfiança cap a la diferència cultural o ètnica, Adela Cortina ens convida a centrar l'atenció en un element sovint invisibilitzat en els discursos públics: la pobresa. A través del concepte d'aporofòbia, la filòsofa espanyola denuncia que el

rebuig no es dirigeix necessàriament a l'estranger per la seva procedència, sinó per la seva condició econòmica. L'aporofòbia, segons Cortina, és el rebuig sistemàtic cap a les persones pobres o en situació de vulnerabilitat (Cortina, 2017), una actitud que es disfressa sovint sota formes més socialment acceptades de discriminació com la xenofòbia o el racisme, però que en el fons respon a una estructura de valors que associa la vàlua d'una persona amb la seva capacitat de consumir i aportar a l'economia.

Aquest rebuig no és fruit exclusiu d'una actitud moral individual, sinó que troba suport i reforç en dinàmiques socials àmpliament normalitzades. És aquí on la teoria del sociòleg britànic Stanley Cohen ens ofereix una eina analítica fonamental per comprendre com s'alimenta i es difon aquesta hostilitat. Cohen, en la seva obra *Folk Devils and Moral Panics* (1972), descriu el procés pel qual determinats col·lectius —els que ell anomena “**dimonis populars**”— són assenyalats com a responsables de problemes socials complexos. Aquestes figures serveixen per canalitzar pors difuses, i són sovint construïdes a través dels mitjans de comunicació i discursos polítics que simplifiquen i dramatitzen realitats socials.

Els migrants en situació irregular, especialment aquells que arriben sense recursos, encaixen perfectament en aquesta construcció del “perillós”. No només se'ls percep com a diferents, sinó com a una amenaça per a l'ordre econòmic i social, una idea que es reforça mitjançant discursos que els associen amb la delinqüència, la precarietat i la suposada sobrecàrrega dels serveis públics. Així, la pobresa esdevé no només un estigma moral (com denuncia Cortina), sinó també un motiu de pànic moral (en paraules de Cohen), legitimant polítiques d'exclusió, control i criminalització.

D'aquesta manera, l'aporofòbia no es pot entendre únicament com una actitud individual o com un prejudici espontani, sinó com una construcció social i simbòlica que respon a interessos i dinàmiques de poder. Cortina ens mostra el fons ètic del rebuig al pobre, mentre que Cohen ens ajuda a veure com aquest rebuig s'articula col·lectivament, es reforça a través dels mitjans i es converteix en una eina de cohesió social basada en l'exclusió de l'altre vulnerable.

Aquest doble enfocament ens obliga a mirar l'aporofòbia no només com un problema moral, sinó també com una eina ideològica que permet mantenir intactes les estructures d'una societat que tem més la pobresa que la injustícia. Així, tant Cortina com Cohen ens adverteixen: no és la diferència allò que més incòmoda, sinó la pobresa com a recordatori incòmode d'un sistema que no garanteix dignitat per a tothom.

3.5 Influència institucional

3.5.1 Influència política

En la mateixa línia on la pobresa és sovint invisibilitzada en els discursos públics, mentre que certs col·lectius són culpabilitzats dels problemes socials, tot i que no és la diferència, sinó la pobresa, el que realment genera incomoditat, també cal parar atenció a com es manifesten aquests fenòmens en el nostre dia a dia.

Els discursos polítics i mediàtics són dues fonts amb molt poder que poden influir profundament en la manera com percebem la realitat, ja sigui informant-nos amb rigor o contribuint a la desinformació.

Aquestes narratives tenen un impacte profund: poden reforçar prejudicis arrelats o, al contrari, ajudar a trencar-los i canviar mirades. I això és especialment important quan parlem de com la societat entén la pobresa i les persones que la viuen. Els partits polítics, tant d'esquerreres com de dretes, aborden aquest tema des de perspectives ben diferents.

Els partits de dreta, com el Partit Popular (PP) i Vox, sovint plantegen la pobresa com una conseqüència de decisions individuals, de la manca d'esforç o responsabilitat personal. Aquesta visió pot tenir conseqüències greus, perquè acaba criminalitzant col·lectius vulnerables, com ara les persones migrades, fent-les passar per culpables dels problemes socials. Per exemple, Vox ha fet servir reiteradament discursos que vinculen la immigració amb la delinqüència, com quan el seu líder, Santiago Abascal, ha afirmat en diversos mítings que "les màfies d'immigració il·legal posen en perill la seguretat dels barris espanyols", el que d'alguna manera em deixa clar, que el que li preocupa és l'arribada massiva d'immigrants any darrere any, arribada que relaciona directament amb un increment de la delinqüència.

Aquest tipus de declaracions associen directament el fet de ser migrant amb el risc o l'amenaça, invisibilitzant la realitat social i econòmica que porta moltes persones a emigrar i reforçant estereotips negatius que alimenten la por i el rebuig social. Per no parlar de, que en una intervenció al Congrés, Abascal, va acusar el president Pedro Sánchez de "col·laborar amb islamistes" per promoure una "invasió migratòria", suggerint que aquells que recolzen la immigració haurien d'acollir als migrants a les seves pròpies cases.

Per altra banda, els partits d'esquerra, com Esquerra Republicana de Catalunya, solen posar el focus en les causes estructurals de la pobresa: les desigualtats socials, l'accés desigual a recursos bàsics i les mancances de les polítiques públiques. Tot i això, també poden caure en discursos benintencionats però poc connectats amb la realitat del dia a dia de les persones afectades, i això pot fer que la seva veu no quedi prou representada.

3.5.2 Influència mediàtica

Pel que fa dels mitjans de comunicació, tenen un paper clau en la manera com la societat entén la pobresa. Algunes cadenes, com Antena 3 o Telecinco, han estat assenyalades per abordar aquest fenomen des d'un enfocament sensacionalista, en què sovint es vincula la pobresa amb delinqüència o conflictes veïnals. Aquest tipus de tractament pot generar por o rebuig cap a determinats col·lectius, especialment els més vulnerables.

Per exemple, la Asociación de Usuarios de la Comunicación (AUC) ja va criticar l'any 2007 el caràcter "morbós i desproporcionat" amb què aquestes cadenes van tractar una agressió al metro de Barcelona, posant en evidència la tendència a la sobredramatització i l'estigmatització d'entorns desfavorits.⁶

En canvi, hi ha mitjans com *La Vanguardia* o *20minutos* que intenten oferir una mirada més equilibrada i contextualitzada. Per exemple, *La Vanguardia* ha publicat articles on es parla de la necessitat d'abordar la pobresa des d'una perspectiva

⁶ Altres perspectives de la influència mediàtica:

<https://mynews.es/la-influencia-de-los-medios-de-comunicacion/>

<https://www.elsevier.es/es-revista-revista-mexicana-opinion-publica-109-articulo-los-medios-comunicacion-noticias-su-S1870730015000046>

estructural, destacant el paper que han de jugar les polítiques públiques si es volen generar canvis reals i sostenibles.

3.6 La pobresa

La complexitat de la pobresa⁷ és un tema que cada vegada s'agreuja, i les dades confirmen la magnitud del problema. Segons un informe recent d'ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social), una de cada quatre persones a Catalunya viu en risc de pobresa o exclusió social. Això vol dir que aquest fenomen no afecta només una minoria: és una realitat estesa que trenca molts mites. L'informe també assenyala un fet molt preocupant: tenir feina ja no garanteix sortir de la pobresa. De fet, un 10% de les persones ocupades a Catalunya també es troben en situació de risc.

A escala estatal, la Comissió Europea ha advertit que el 26,5% de la població espanyola es troba en risc de pobresa o exclusió social, una xifra que defineixen com a "crítica". L'organisme apunta que aquesta realitat es manté per la debilitat de les polítiques socials i perquè moltes persones, tot i treballar, no aconsegueixen condicions de vida dignes.

En definitiva, la manera com parlen la política i els mitjans sobre la pobresa no és cap detall menor: condiona com la percebem, com hi reaccionem i quines solucions s'impulsen. Per això, és essencial construir discursos que reconguin les causes reals i profundes de la pobresa, que sentin les veus de qui la viu, i que deixin enrere la tendència a buscar culpables entre els més vulnerables. Només així podrem caminar cap a una societat més justa i inclusiva.

Independentment de la influència que pugui tenir la transmissió verbal a nivell mediàtic o polític, també és important considerar les diferents formes en què es gestiona aquesta situació (la pobresa), especialment quan arriba a ser tan extrema que es parla de sensellarisme.

⁷<https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=pobresa&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>

1 f. [LC] Mancança o escassetat del necessari per a viure. *Viure en la pobresa. Una pobresa extrema.*

2 f. [LC] Qualitat de pobre. *La pobresa d'una llengua.*

3 f. [LC] Escassetat, insuficiència, etc. *Pobresa d'idees. Pobresa de mitjans.*

Per això considero fonamental parlar d'una forma de discriminació molt present a Barcelona, dirigida a aquelles persones que han d'afrontar les dures circumstàncies de viure al carrer, i que s'anomena arquitectura hostil.

3.7 L'arquitectura hostil

L'**arquitectura hostil** és una pràctica que pot passar gairebé desapercebuda a simple vista, però que té un impacte molt real en la vida de moltes persones. Es tracta d'un conjunt de dissenys urbans que busquen evitar que les persones sense llar puguin descansar, dormir o passar temps en certs espais públics. A través d'elements com bancs amb separadors, pilones, espais inaccessibles o materials incòmodes, es crea un entorn que fa difícil, si no impossible, que les persones vulnerables trobin un lloc on refugiar-se al carrer.

3.7.1 L'arquitectura hostil a Barcelona

A Barcelona, aquesta tendència ha guanyat presència els últims anys, sobretot en zones centríques i turístiques com el Raval, el Born o el Passeig de Gràcia. L'objectiu de molts d'aquests dissenys sembla ser la seguretat i la preservació de l'estètica de la ciutat, però per a aquelles persones que viuen al carrer, aquests canvis són una forma molt concreta de rebuig. Quan una ciutat dissenya espais per evitar que algú s'hi quedi, no només es limita la seva llibertat, sinó que també se'ls fa sentir com a invisibles, com si no formessin part de la comunitat.

La realitat és que aquestes pràctiques no només afecten físicament les persones sense llar, sinó també emocionalment. L'arquitectura hostil, lluny de resoldre el problema, el fa encara més gran. En lloc de crear un entorn on les persones amb dificultats puguin sentir-se acollides, contribueix a l'estigma i a la deshumanització.

Diverses organitzacions com **Càritas**, **Arrels Fundació** i **Som Fundació** han estat defensant els drets de les persones sense llar i lluitant contra aquesta pràctica. Denuncien que, en comptes de dissenyar espais per a la inclusió, s'està construint una ciutat pensada per a una minoria que pot pagar per estar-hi còmoda, mentre que s'ignora la necessitat de les persones més vulnerables.

A Barcelona, la discussió sobre l'arquitectura hostil està creixent, i s'estan alçant moltes veus perquè els espais públics siguin pensats per a tothom, no només per aquells que poden pagar per ser-hi. La ciutat pot ser un lloc acollidor, on les persones en situació de vulnerabilitat tinguin oportunitats de sentir-se part del conjunt social. Si volem que Barcelona sigui una ciutat més humana i solidària, hem de pensar en les persones, no en les barreres que les exclouen.

Aquest debat no es tracta només de disseny urbà. Es tracta de com volem ser com a societat. Si fem que els espais públics siguin més accessibles per a tothom, estem enviant un missatge de respecte i d'inclusió. Les nostres ciutats poden ser llocs de convivència on la diversitat sigui celebrada, no un lloc on alguns són marginats perquè les circumstàncies de la vida els han posat en una situació de vulnerabilitat.

3.7.2 Instal·lació d'arquitectura hostil

La instal·lació d'aquests elements d'arquitectura hostil és, en la seva major part, responsabilitat d'entitats privades, comunitats de veïns i empreses que, amb la intenció de protegir els seus espais públics, volen evitar que persones sense llar els utilitzin. Tot i això, en alguns casos, també les administracions públiques tenen una certa implicació, ja sigui a través de dissenys urbanístics que, sense voler-ho, faciliten la instal·lació d'aquests elements, o per la falta d'una regulació que els impedeixi de manera explícita.

L'Ajuntament de Barcelona, com a responsable de l'ordenació dels espais urbans, té la capacitat d'influenciar el disseny de la ciutat. Però, malgrat això, l'arquitectura hostil sovint es crea en un buit normatiu, sense una legislació clara que en reguli l'ús o que la controli. Així, es crea una situació en què aquestes pràctiques, en lloc de ser evitades o regulades, continuen presentant-se com una solució a les dificultats de convivència, tot i les conseqüències negatives per a les persones més vulnerables.

És evident que l'arquitectura hostil, juntament amb la manca de solucions administratives sostenibles per a aquestes persones, no pot portar res de positiu, ja que situacions tràgiques com assassinats o agressions són un clar reflex d'aquesta problemàtica.

3.7.3 Antecedents propulsants per l'arquitectura hostil

Els casos de l'**assassinat de Rosario Endrinal** i l'incident a **Adra (Almeria)** comparteixen una tristíssima realitat: la violència dirigida a persones vulnerables, especialment aquelles que viuen al carrer. Rosario Endrinal va ser assassinada per un grup de joves que la van agredir de manera brutal, mentre que a Adra, uns menors van intentar assassinar un home sense llar en un acte de gran crueltat, intentant cremar-lo viu. Aquestes agressions mostren com la percepció de les persones sense llar com a "invisibles" o "descartables" pot portar a actes de violència extrema.

Ambdues situacions reflecteixen les conseqüències de l'**arquitectura hostil**, una pràctica que margina les persones més vulnerables i que, a través de l'urbanisme, genera un entorn hostil que fomenta el rebuig i l'odi. Quan els espais públics es dissenyen amb l'objectiu de fer-los inaccessibles per a aquells que viuen al carrer, es contribueix a la deshumanització d'aquest col·lectiu. La manca d'espais adequats per a les persones sense llar i la indiferència social envers la seva situació creen un caldo de cultiu per a l'odi i la violència.

3.7.4 Influència de l'arquitectura hostil

Aquests fets també posen de manifest una gran carència en l'educació social i la manca de sensibilització sobre les causes de la pobresa i la vulnerabilitat social. La manca de polítiques efectives per a la integració d'aquestes persones, sumada a l'arquitectura hostil i als prejudicis existents, crea un escenari de marginalització que pot desencadenar actes tan tràgics com els descrits. Això hauria de portar-nos a una reflexió profunda sobre les nostres ciutats i les nostres actituds com a societat, ja que un canvi en l'espai públic i en les percepcions individuals pot ser clau per evitar futures tragèdies.

L'arquitectura hostil no només és un problema d'urbanisme, sinó un reflex de com tractem les persones vulnerables, de la nostra capacitat d'inclusió i de la nostra responsabilitat social. La brutalitat d'aquests casos posa de manifest la necessitat urgent de promoure una ciutat més empàtica, on es respecti la dignitat de totes les persones, independentment de la seva situació econòmica o social.

És per això que cal expressar si l'aporofòbia i els delictes comesos contra aquest col·lectiu estan contemplats dins del marc legal vigent a Barcelona.

3.8 Contemplació de l'aporofòbia en el marc legal vigent

És evident que en una ciutat com Barcelona, compromesa amb la justícia social i els drets humans, cal plantejar-se si les persones que pateixen aporofòbia compten amb una protecció real dins del marc legal vigent. La resposta, tot i ser positiva en l'àmbit formal, encara deixa espai per a la reflexió i la millora.

Des del 2021, l'ordenament jurídic espanyol reconeix l'aporofòbia com una motivació possible en els delictes d'odi, equiparant-la a altres formes de discriminació com el racisme o l'LGTBI-fòbia. Aquesta consideració suposa un pas endavant important: implica que les agressions, insults o actituds discriminatòries envers les persones sense llar o amb pocs recursos poden ser perseguides penalment. Ara bé, la realitat és un altre. Moltes víctimes no denuncien, per por, desconfiança o perquè simplement no tenen els mitjans per fer-ho. I en els casos que arriben a mans de la justícia, sovint és complicat demostrar que la motivació principal de l'agressió era l'aporofòbia.

A nivell català, la Llei 19/2020 d'igualtat de tracte i no-discriminació fa una menció expressa a aquest tipus de discriminació. Aquesta norma amplia la mirada, establint mesures de prevenció i sanció en àmbits clau com l'educació, la sanitat o l'accés a l'habitatge. També reconeix el valor de la sensibilització com una eina essencial per erradicar aquestes actituds, que sovint passen desapercebudes o són socialment tolerades.

3.8.1 “Implicació” contra l'aporofòbia

Els Mossos d'Esquadra, per exemple, tenen protocols per identificar i investigar delictes d'odi, incloent-hi l'aporofòbia. Malgrat això, entitats com Arrels Fundació alerten que encara hi ha un buit important: el sensellarisme no està contemplat específicament com a factor agreujant al Codi Penal. Aquesta omisió dificulta la protecció efectiva d'un dels col·lectius més vulnerables.

La fiscalia de delictes d'odi de Barcelona també ha mostrat preocupació per la baixa xifra de denúncies per aporofòbia. Parlem de només tres o quatre casos anuals a tota Catalunya, una xifra que no reflecteix la magnitud real del problema. Per això, reclamen una futura llei que ajudi a erradicar el sensellarisme i que incentivi les víctimes a denunciar.

En conclusió, l'aporofòbia està legalment reconeguda tant a Barcelona com a Catalunya. Tanmateix, el veritable repte és convertir aquesta protecció en una realitat efectiva, palpable i transformadora. Per assolir-ho, és imprescindible continuar promovent la consciència col·lectiva, l'educació, la implicació de les institucions i l'impuls de reformes legals. Només així podrem construir una societat on ningú sigui discriminat pel simple fet de viure en la pobresa.

3.9 Dificultats administratives envers les persones migrades

També, cal parlar de totes les dificultats administratives que afronta una persona immigrant a l'hora de regularitzar la seva situació (com obtenir el padró, accedir a una feina, aconseguir la TSI, el NIE...), i reflexionar sobre com aquests obstacles poden estar vinculats amb l'aporofòbia.

Barcelona, amb la seva barreja d'història mediterrània, riquesa cultural i vocació cosmopolita, es projecta al món com un far d'oportunitats i modernitat. Per a molts migrants que arriben a aquesta ciutat, representa la possibilitat d'un nou començament. Tanmateix, allò que comença com un somni d'integració i esperança ràpidament es converteix en una travessia plena d'obstacles, marcada per una xarxa densa de tràmits, condicions burocràtiques circulars i exclusió institucional. Malgrat el discurs inclusiu promogut per les institucions locals i autonòmiques, l'experiència administrativa dels immigrants revela un sistema profundament exclouent, que restringeix l'accés a drets bàsics sota la disfressa d'una burocràcia aparentment neutral.

3.9.1 Accés a la TSI, NIE, treball, etc.

Un dels principals problemes amb què es troben els migrants és la impossibilitat pràctica d'accedir a serveis bàsics com el treball legal, la targeta sanitària individual (TSI), l'empadronament, el Número d'Identificació d'Estranger (NIE) o la nacionalitat espanyola. Cada un d'aquests elements està entrellaçat amb els altres de tal manera que es crea un cercle viciós: per obtenir el NIE cal una oferta de feina, però per aconseguir una feina cal tenir NIE. Per obtenir la targeta sanitària, cal estar empadronat, però per empadronar-se cal demostrar residència estable, cosa que no es pot fer sense tenir documents legals. Així es forma un bucle administratiu que deixa moltes persones atrapades en una situació d'irregularitat involuntària, una estructura circular que converteix cada requisit en una porta tancada que depèn d'una altra porta tancada.

Aquest cercle tancat no és merament una disfunció burocràtica, sinó una eina de control estructural. A través de la burocràcia, l'Estat delimita qui pot formar part del sistema i qui ha de romandre en la perifèria. Aquesta exclusió burocràtica, tot i no tenir la violència visible d'altres formes de discriminació, és igualment efectiva i molt més persistent. Els tràmits estan dissenyats de manera que una petita errada, una cita perduda o un document incomplet pugui endarrerir mesos o anys la regularització d'una persona⁸. Aquestes barreres no són accidentals: formen part d'una arquitectura institucional que privilegia el control sobre la inclusió.

3.9.2 El NIE

El NIE és el document bàsic que dona accés a gairebé tots els altres drets a Espanya. En teoria, és un número d'identificació per a ciutadans estrangers que permet la seva identificació administrativa. Però en la pràctica, es converteix en una barrera inicial gairebé insalvable per a molts. Des d'una perspectiva filosòfica, això es pot interpretar a través del concepte de biopolítica desenvolupat per Michel Foucault. Foucault sostenia que les societats modernes exerceixen el poder no només a través de la llei, sinó també a través de mecanismes de control sobre la

⁸https://www.3cat.cat/324/el-sindic-de-greuges-creu-insuficients-els-3-mesos-de-termini-per-regularitzar-els-immigrants/noticia/80856/?utm_source=
https://www.elperiodico.cat/ca/societat/20241115/els-migrants-arriben-esperar-any-111707059?utm_source=

vida, sobre els cossos, sobre els moviments. El NIE, en aquest sentit, no és només un document: es podria entendre com una tecnologia de poder que regula qui té dret a existir administrativament en el territori i qui queda als marges.

Aquesta regulació també té una dimensió econòmica evident. Com argumenta Achille Mbembe en la seva teoria sobre la necropolítica, l'Estat decideix qui viu i qui mor no només a través de la violència directa, sinó també mitjançant la denegació d'accés als recursos bàsics. Denegar el NIE o la TSI és una manera subtil de condemnar les persones a una existència precària, subordinada a l'arbitrarietat del mercat i a la dependència social. El fet que l'obtenció d'aquests documents depengui sovint de la capacitat de treballar revela la visió instrumental que l'Estat té sobre els cossos migrants: valen en tant que són productius.

Axel Honneth, en la seva teoria del reconeixement, assenyala que el desenvolupament personal depèn del reconeixement institucional, legal i social. Quan aquest reconeixement no es produeix, les persones experimenten una forma d'invisibilitat que impacta profundament el seu sentit de valor personal. A Barcelona, molts migrants viuen aquesta invisibilitat de forma quotidiana. Tot i estar físicament presents, les seves vides són invisibles per a les institucions, els seus trajectes vitals ignorats, les seves necessitats bàsiques desateses. Aquesta situació no només és injusta, sinó que erosiona els fonaments mateixos de la convivència democràtica.

Fornet-Betancourt, un altre pensador clau en l'anàlisi del fenomen migratori, ha argumentat que els sistemes legals europeus han desenvolupat un tipus de ciutadania basada en la utilitat econòmica. En aquest model, els drets no s'atorguen per dignitat humana o pertinença social, sinó per capacitat de contribuir econòmicament al sistema. Des d'aquesta lògica, el NIE no es concedeix com una eina d'inclusió, sinó com un filtre de selecció. Els cossos que no són útils al mercat laboral queden exclosos. L'administració actua així com una màquina classificadora que segmenta la població entre els útils i els prescindibles.

Com la Generalitat de Catalunya afirma a la seva web oficial “Tots els residents a Catalunya tenen garantida l'atenció sanitària, Llei 9/2017, de 27 de juny de 2017.” Però i si no ho són? I si tenen dificultats administratives per ser-ho? Els privem de la sanitat? És que no és un dret? A cas Espanya no és un Estat de benestar? Amb

aquesta situació s'acostumen a trobar la majoria de persones migrants sense NIE o sense padró. A això s'hi suma la lentitud del sistema judicial i la saturació dels tràmits administratius: aconseguir una cita per al NIE o l'arrelament pot trigar mesos, cosa que allarga encara més la irregularitat.

3.9.3 Requisits i procediments burocràtics

A més, els requisits per accedir a cada dret semblen dissenyats per excloure més que per facilitar. Per obtenir la nacionalitat espanyola per residència, s'exigeix haver viscut de forma legal i continuada durant deu anys (dos anys en el cas de països hispanoamericans). Però mantenir aquesta residència legal sense interrupcions és extremadament difícil donades les barreres d'entrada. Un error administratiu, un retard en la renovació o una pèrdua de feina poden posar en risc tot el procés. Aquesta fragilitat constant imposa una tensió psicològica afegida que pot afectar d'una manera molt significativa a les persones que viuen aquestes circumstàncies.

També és fonamental destacar la manca de coordinació entre les diferents administracions. El govern estatal, la Generalitat i els ajuntaments sovint operen amb criteris i terminis diferents, cosa que multiplica la confusió i la frustració. Aquest caos institucional genera desconfiança i reforça l'abisme entre les institucions i les persones. A més, els recursos d'assessorament legal gratuït són insuficients, i moltes organitzacions socials no poden atendre tota la demanda. Aquest buit és aprofitat per xarxes d'intermediaris que, a canvi de diners, prometen agilitzar tràmits, la qual cosa introdueix noves formes d'explotació i corrupció.

Des del punt de vista ètic, aquest entramat burocràtic entra en contradicció amb els principis fonamentals de la democràcia, la igualtat i els drets humans. Si acceptem que tots els éssers humans tenen dret a la salut, l'educació i la dignitat, aleshores no podem acceptar que aquests drets estiguin condicionats a un document que moltes persones no poden obtenir per raons estructurals. Com va assenyalar Hannah Arendt, el dret a tenir drets és el fonament de tota vida política. Negar aquest dret, encara que sigui per vies administratives, és una forma d'exclusió política radical.

La situació a Barcelona no és única, però sí emblemàtica. Reflecteix un model europeu de gestió migratòria que prioritza el control i la utilitat per damunt de la

justícia i la inclusió. Un model on els tràmits no estan al servei de les persones, sinó que les persones han d'adaptar-se als tràmits. Trencar aquest cercle viciós implica repensar el sistema des dels seus fonaments: simplificar els requisits, garantir l'accés universal a la salut i a l'educació, eliminar les condicions impossibles de complir, i sobretot, canviar la mirada cap a l'immigrant. No com una amenaça, no com un recurs, sinó com un ésser humà amb drets.

Barcelona té una història d'acollida, resistència i transformació. Però per estar a l'alçada d'aquesta història, ha de deixar de banda la lògica utilitarista i obrir espai per a una inclusió real. La circularitat perversa dels tràmits administratius només es trencarà quan es reconegui que la dignitat no es concedeix, es reconeix. I que qualsevol sistema que impedeixi aquest reconeixement, encara que sigui de forma burocràtica, és profundament injust. L'existència, en definitiva, no hi hauria de dependre de la possessió d'un document, sinó de la simple condició de ser humà. Només així Barcelona podrà ser realment la ciutat oberta que proclama ser.

Aquest repte no només interpel·la les institucions, sinó també la societat civil, les organitzacions comunitàries i la ciutadania. Perquè el dret a tenir drets no pot ser una excepció: ha de ser la norma fonamental sobre la qual es construeix qualsevol projecte col·lectiu. I aquest és, potser, el veritable repte polític i moral del nostre temps. Les reformes legals són essencials, però també ho és la construcció d'una nova cultura administrativa basada en la confiança, l'accessibilitat i el respecte. Un sistema que no posi l'èmfasi en la sospita o en la càrrega probatòria sobre el migrant, sinó que assumeixi com a principi la voluntat d'inclusió i de justícia social.

Només així es podrà trencar el cercle: quan l'accés al padró no requereixi cap mena de permís del propietari, quan la sanitat es garanteixi independentment de l'estatus legal, quan el NIE es pugui obtenir a través de processos simplificats i no condicionats a ofertes laborals inassolibles. És urgent implementar polítiques públiques que reconeguin aquesta realitat i s'adaptin a ella amb valentia. El futur de Barcelona com a ciutat realment oberta i democràtica en depèn.

Però aquest futur no pot arribar sense un compromís ferm amb la justícia redistributiva, el reconeixement simbòlic i la inclusió política. Cal també una alfabetització institucional per part de la ciutadania, que entengui la funció i l'impacte

de les estructures administratives en la vida quotidiana dels més vulnerables. Només amb aquesta consciència col·lectiva podrem començar a imaginar un model de ciutat radicalment diferent: on les fronteres administratives no siguin murs, sinó ponts cap a una convivència més digna i més humana.

En resum, les dificultats administratives que experimenten els immigrants a Barcelona posen de manifest un sistema burocràtic que funciona com un instrument d'exclusió, on l'accés a drets fonamentals queda restringit per requisits legals difícils de complir. Aquesta situació crea un cicle d'injustícia, en què la manca de documents com el NIE o l'empadronament obstaculitza l'accés a serveis bàsics com la sanitat o el treball, mantenint les persones en una situació de marginalitat.

Per aconseguir una societat més inclusiva, cal reformar aquest sistema, simplificant els tràmits i garantint l'accés universal als drets fonamentals per a tothom, independentment de l'estatus legal. Només així es podrà construir una Barcelona més justa i solidària, fonamentada en la dignitat humana i la igualtat d'oportunitats.

3.10 Drets/recursos per a persones migrades.

A Barcelona, la integració de les persones immigrades depèn de diversos factors com ja s'ha esmentat, i entre els més importants hi trobem l'accés a recursos com l'assessorament jurídic gratuït i l'assistència social. Aquests serveis no només són drets reconeguts, sinó que actuen com a eines clau per trencar barreres administratives i garantir que tothom pugui accedir a una vida digna, independentment de la seva situació legal.

3.10.1 Assessorament jurídic gratuït

L'assessorament jurídic gratuït permet que les persones amb pocs recursos econòmics rebin orientació i suport legal en situacions complexes. A Barcelona, on els procediments relacionats amb la regularització de papers poden ser llargs i confusos, aquest servei és fonamental. Gràcies al torn d'ofici i a diverses entitats socials i jurídiques, les persones immigrades poden accedir a informació legal, acompanyament en tràmits i, si cal, defensa jurídica davant les autoritats. Aquest recurs és vital per entendre els mateixos drets i defensar-los, especialment en àmbits com l'estrangeria, el treball o l'habitatge.

3.10.2 Assistència social

Al mateix temps, l'assistència social proporciona suport material i emocional a aquelles persones que es troben en situació de vulnerabilitat. A través dels serveis socials municipals i d'entitats del sector terciari, s'ofereixen ajudes per cobrir necessitats bàsiques com l'alimentació, l'habitatge o l'atenció sanitària, així com programes d'inserció laboral i acompanyament psicològic. Aquest suport és especialment rellevant per a les persones que, per manca de documentació o xarxa social, queden fora del sistema formal.

L'accés efectiu a l'assessorament jurídic i a l'assistència social no només protegeix drets individuals, sinó que contribueix a construir una ciutat més cohesionada i justa. Aquests recursos són una porta d'entrada a la participació social i a la integració, i permeten trencar el cercle d'exclusió que afecta moltes persones nouvingudes.

En definitiva, garantir i enfortir aquests serveis a Barcelona és clau per avançar cap a una societat realment inclusiva. Sense importar l'origen o la situació administrativa, tothom hauria de poder accedir a eines que assegurin els seus drets i la seva dignitat. És així com es construeix una ciutat més humana, igualitària i solidària.

3.11 Conclusió final

Al llarg d'aquesta recerca, he anat desxifrant les múltiples dimensions d'un problema que, tot i que sovint s'intenta ignorar, condiciona profundament la vida de milers de persones: l'aporofòbia. No és només una qüestió de rebuig envers la pobresa, sinó una xarxa complexa de dinàmiques socials, polítiques i jurídiques que converteixen la pobresa en una mena de culpa i als qui la pateixen, en sospitosos habituals. Des que els discursos que criminalitzen la immigració fins als bancs dissenyats per impedir-hi el descans, tot forma part d'un sistema que exclou i margina amb una precisió gairebé calculada.

A mesura que avançava en la investigació, he entès que l'aporofòbia no és un fet puntual, sinó una conseqüència previsible d'una societat que mesura el valor de les persones segons el seu poder adquisitiu i no pas per la seva dignitat humana. Els testimonis que he pogut recollir, com el de Boubacar —un jove que va emigrar

després de perdre la seva mare i que s'ha vist atrapat en un laberint administratiu per regularitzar la seva situació—, evidencien fins a quin punt el sistema està pensat per posar traves als més vulnerables. Tràmits aparentment absurds, com exigir un NIE sense tenir una oferta de feina o requerir el permís del propietari per empadronar-se, no són disfuncions, sinó engranatges d'un mecanisme que perpetua l'exclusió i envia un missatge clar: no tothom és benvingut.

Els discursos polítics i mediàtics tenen un paper fonamental en aquest engranatge. Quan formacions com Vox presenten la immigració com una amenaça per a la seguretat, o quan mitjans com Telecinco converteixen la pobresa en espectacle, contribueixen a construir una narrativa que deshumanitza els qui més pateixen. Aquests relats no només legitimen l'exclusió, sinó que poden desembocar en actes de violència, com l'assassinat de Rosario Endrinal o l'intent de cremar viu un home sense llar a Adra. No són fets aïllats, sinó conseqüències previsibles d'un context social que ensenya a veure la pobresa com una molèstia o una amenaça.

Potser el més colpidor ha estat adonar-me de com aquesta exclusió pren forma física en l'espai urbà. L'anomenada arquitectura hostil —amb bancs dividits, superfícies incòmodes i aspersors que s'activen de nit— és l'expressió tangible d'una mentalitat que rebutja la presència dels més desafavorits. Fins i tot Barcelona, una ciutat que es proclama oberta i inclusiva, està plena d'aquests elements pensats per expulsar la pobresa de l'espai públic, sovint sota pretextos de seguretat o estètica. Com si el problema fos veure algú dormint al carrer, i no pas que hagi de fer-ho.

Tot i aquest panorama, també he descobert espurnes d'esperança. Entitats com Arrels o Càritas treballen incansablement per acompanyar les persones més vulnerables i oferir-los recursos reals per sortir de la precarietat. Aquests esforços, però, no són suficients si no venen acompanyats de transformacions estructurals: cal simplificar els tràmits administratius, garantir l'accés universal a drets bàsics com la salut o l'habitatge, i sobretot, revisar les nostres pròpies mirades. Perquè l'aporofòbia no és només una qüestió de lleis o polítiques, sinó també d'actituds quotidianes.

Així, aquest treball no és només una anàlisi d'una injustícia social, sinó una crida a la responsabilitat col·lectiva. No podem continuar vivint en una societat que margina per no afrontar les seves pròpies contradiccions. La dignitat humana no pot ser un privilegi reservat a uns quants: ha de ser un dret bàsic garantit per a tothom. El canvi és possible, però comença per reconèixer el problema i entendre que tots, d'una manera o altra, en formem part.

4. Marc pràctic

4.1 Infografia multilingüe

La tria d'aquests tres idiomes per a la composició de la infografia es fonamenta en criteris d'inclusió, accessibilitat i eficàcia comunicativa:

Castellà: llengua oficial de l'Estat i parlada per la majoria de la població. El seu ús assegura que la informació arribi al major nombre de persones i sigui coherent amb la comunicació institucional en els serveis jurídics.

Català: llengua cooficial a Catalunya, la Comunitat Valenciana i les Illes Balears. Permet adaptar la informació a contextos locals, respectar els drets lingüístics d'aquestes comunitats i facilitar la comprensió de la informació legal.

Darija (àrab marroquí): parlat per una gran part de la comunitat marroquina resident a Espanya (més de 800.000 persones el 2022 segons l'INE)⁹. La seva inclusió millora l'accessibilitat per a persones amb barreres lingüístiques, fomentant la igualtat d'accés a la justícia i la integració social.

Link infografia:

https://drive.google.com/file/d/1_G0JpQeh8_Ld4SCfvWj32W6LeL2S95Jf/view?usp=drive_link

⁹https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?L=0&file=02005.px&path=%2Ft20%2Fe245%2Fp08%2Fi0%2F&utm_=com

4.2 Constructe audiovisual

Aquest curtmetratge vol mostrar-nos les dues cares de Barcelona. D'una banda, hi ha la ciutat amable, plena de **cultura, oci i oportunitats**, una Barcelona viva que ens convida a passejar pels seus carrers, gaudir de les seves places, descobrir la seva història i deixar-nos sorprendre pel dia a dia que bull a cada racó. És la Barcelona que ens fa sentir a casa, que desperta la curiositat i l'admiració.

Però, al mateix temps, hi ha una Barcelona que sovint ignorem, la que no acostumem a veure o que simplement preferim obviar. És la ciutat de la **gent sense llar**, de carrers freds i **d'arquitectura hostil**, un recordatori que darrere la bellesa també hi ha dificultats, desigualtats i persones que lluiten cada dia per sobreviure. Aquesta cara menys visible ens convida a mirar més enllà, a posar-nos en el lloc dels altres i a prendre consciència de la **realitat** que compartim.

El curtmetratge, amb el seu llenguatge visual, ens apropa a ambdues cares de la ciutat de manera sincera i propera. Ens recorda que Barcelona no és només un lloc per visitar o admirar, sinó un espai ple de vida i contradiccions, on la bellesa i la duresa coexisteixen, i on cada història té un valor i mereix ser reconeguda.

4.2.1 Eines visuals realitzades pel curtmetratge : * **imatges extremes d'acord amb el pes màxim del document**

4.2.2 Curtmetratge: Barcelona; una vida sense culpa

Link curtmetratge:

https://drive.google.com/file/d/1UEpxEes5F60Z_d30sbWf4C_dAuVThk2/view?usp=drive_link

5. Webgrafia, Bibliografia i annexos

5.1 Llibres

Aporofobia, el rechazo al pobre

· (S/f). Espiritualidadpamplona-irunea.org. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de https://www.espiritualidadpamplona-irunea.org/wp-content/uploads/2020/11/Aporofobia-el-rechazo-al-pobre-Adela-Cortina-Orts.pdf?utm_source=mailpoet&utm_medium=email&utm_campaign=proyecto-de-novedades-135_475

Folk Devils and Moral Panics

· (S/f). Wordpress.com. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de https://infodocks.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/01/stanley_cohen_folk_devils_and_moral_panics.pdf

5.2 Webs/pàgines

· Torres, S. (2020, diciembre 30). *La historia de siete migrantes en busca de un destino*. Ediciones EL PAÍS S.L. <https://elpais.com/planeta-futuro/2020-12-29/la-historia-de-siete-migrantes-en-busca-de-un-destino.html>

· Flujo de inmigración procedente del extranjero por año, país de origen y nacionalidad (española/extranjera). (s/f). INE. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=24295>

· PIB (US\$ a precios actuales). (s/f). World Bank Open Data. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://datos.bancomundial.org/indicador/NY.GDP.MKTP.CD>

· Bosch, R. M. (2024, agosto 28). Catalunya estima en 170.000 los inmigrantes en situación irregular. LaVanguardia. <https://www.lavanguardia.com/local/barcelona/20240828/9895131/catalunya-estima-170-000-inmigrantes-situacion-irregular.html>

· Catálogo de datos - Observatori Permanent de la Immigració - Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones. (s/f). Observatori Permanent de la Immigració. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://www.inclusion.gob.es/ca/web/opi/estadisticas/catalogo>

· (S/f). Undp.org. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://hdr.undp.org/system/files/documents/hdp-document/mpireport2024en.pdf>

- Wikipedia contributors. (s/f). Economía d'Algèria. Wikipedia, The Free Encyclopedia.
https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Economia_d%27Alg%C3%A8ria&oldid=35585519
- Wikipedia contributors. (s/f). Economía de Colombia. Wikipedia, The Free Encyclopedia.
https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Econom%C3%ADa_de_Colombia&oldid=169596061
- Índice de Desarrollo Humano - IDH. (s/f). Datosmacro.com. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://datosmacro.expansion.com/idh>
- Ministerio del Interior. (s/f). Gob.es. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://www.interior.gob.es/opencms/es/prensa/balances-e-informes/>
- (S/f). Voxespana.es. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://www.voxespana.es/actualidad/buxade-sobre-la-inmigracion-ilegal-si-no-persigues-a-las-mafias-te-conviertes-en-complice-de-ellas-20200925>
- Guillen, E. (2024, octubre 9). Abascal acusa a Sánchez de “colaborar con islamistas”: “Métenlos en sus casas”. ElHuffPost.
https://www.huffingtonpost.es/politica/abascal-acusa-sanchez-colaborar-islamistas-metanlos-casas.html?utm_source
- Madrid, E. P. / . (2007, octubre 24). Una asociación denuncia el tratamiento “morboso” en TV de la agresión racista. El Periódico.
<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20071023/asociacion-denuncia-tratamiento-morboso-tv-5489800>
- Confidencial, E. (2007, octubre 24). TVE, Antena 3 y Telecinco abordan de forma sensacionalista la agresión del metro. El Confidencial.
https://www.elconfidencial.com/comunicacion/2007-10-24/tve-antena-3-y-telecinco-a-bordan-de-forma-sensacionalista-la-agresion-del-metro_432370/
- Alonso, J. O. (2024, marzo 1). Pobreza: invisible i estructural. La Vanguardia.
https://www.lavanguardia.com/encatala/20240301/9531840/pobreza-invisible-i-estructural.html?utm_source
- ACN. (2024, abril 30). Un de cada quatre es troba en risc de pobresa o exclusió a Catalunya, per sobre de la mitjana europea. Diario Público.
https://www.publico.es/public/cada-quatre-troba-risc-pobreza-exclusio-catalunya-per-sobre-mitjana-europea.html?utm_source
- (S/f). Diaridebarcelona.cat. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de https://www.diaridebarcelona.cat/w/brusselles-veu-critiques-dades-espanya-risc-de-pobresa-i-exclusio-social-abandonament-escolar?utm_source
- Arquitectura hostil. (s/f). Arrels Fundació. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://www.arrelsfundacio.org/es/arquitectura-hostil/>

- Wikipedia contributors. (s/f). Asesinato de Rosario Endrinal. Wikipedia, The Free Encyclopedia.
https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Asesinato_de_Rosario_Endrinal&oldid=167928950
- AGENCIAS. (2024, agosto 21). Detienen a dos menores e investigan a otros dos por prenderle fuego a un sintecho en Adra. La Vanguardia.
<https://www.lavanguardia.com/local/sevilla/20240821/9881427/detenidos-dos-menores-otros-dos-investigados-prender-fuego-persona-hogar-adra.html>
- Document. (s/f). Portal Jurídic de Catalunya. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=890227>
- BOE-A-1995-25444 Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal. (s/f). Boe.es. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444>
- Odi i discriminació. (s/f). Mossos d'Esquadra. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de https://mossos.gencat.cat/ca/temes/odi_i_discriminacio/?utm_source
- Europa Press Catalunya. (2023, abril 12). El fiscal de odio de Barcelona pide que la Ley de sinhogarismo incentive denuncias por aporofobia. Europa Press Catalunya.
https://www.europapress.es/catalunya/noticia-fiscal-odio-barcelona-pide-ley-sinhogarismo-incentive-denuncias-aporofobia-20230412124057.html?utm_source
- Agressions a persones sense llar: les més invisibles i les menys denunciades. (2017, febrero 6). Arrels Fundació.
https://www.arrelsfundacio.org/agressionspersonessensellar/?utm_source
- Vázquez Arredondo, R. (2024). Biopolítica. Un acercamiento al pensamiento de Michel Foucault: Biopolitics. An Approach to the Thought of Michel Foucault. Revista Valenciana estudios de filosofía y letras, 17(34), 35–58.
<https://doi.org/10.15174/rv.v17i34.750>
- Wikipedia contributors. (s/f). Necropolítica. Wikipedia, The Free Encyclopedia.
<https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Necropol%C3%ADtica&oldid=169379898>
- Wikipedia contributors. (s/f). Teoría del reconocimiento. Wikipedia, The Free Encyclopedia.
https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Teor%C3%ADa_del_reconocimiento&oldid=158858756
- (S/f). Scielo.cl. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de https://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0717-554X2019000300333#:~:text=El%20%C3%A9nfasis%20de%20la%20teor%C3%ADa,las%20relaciones%20intersubjetivas%20de%20reconocimiento

- (S/f). Wordpress.com. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://redinterculturalidad.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/03/1-fornet-beta-ncourt-reflexiones-sobre-el-concepto-de-interculturalidad.pdf>
- Qui té accés al sistema sanitari públic? (s/f). CatSalut. Servei Català de la Salut. Recuperado el 21 de septiembre de 2025, de <https://catsalut.gencat.cat/ca/coneix-catsalut/accés-sistema-salut/qui-te-accés-al-sistema-sanitari-public/>
- Wikipedia contributors. (s/f). La condición humana (obra de Hannah Arendt). Wikipedia, The Free Encyclopedia. [https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=La_condici%C3%B3n_humana_\(obra_de_Hannah_Arendt\)&oldid=165363155](https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=La_condici%C3%B3n_humana_(obra_de_Hannah_Arendt)&oldid=165363155)
- Servicio de Atención a Inmigrantes, Emigrantes y Refugiados (SAIER). (2018, febrero 19). Nueva Ciudadanía. <https://ajuntament.barcelona.cat/novaciudadania/es/servicio-de-atencion-inmigrantes-emigrantes-y-refugiados-saier>
- Assessorament jurídic. (2019, junio 5). Guia de serveis i ajuts a les persones. <https://ajuntament.barcelona.cat/guiadeserveis/ca/assessorament-jur%C3%ADdic>

5.3 Annexos (material complementari)

5.3.1 Enquesta realitzada als alumnes de la classe de ciutadania, política i dret de 1r BAT (Curs 2024-2025)

[Consciència sobre l'aporofòbia \(respostes\)](#)

5.3.2 Teoria per l'enregistrament del curtmetratge

Plans i angles →

https://drive.google.com/file/d/1e3kKYDPYyI2mh1kJDDGXe1TXW8HdPZGF/view?usp=drive_link

Moviments de càmera →

https://drive.google.com/file/d/1xFa1Sqn6K2G2IClx9sWQ6kvRr0zakwfa/view?usp=drive_link

Estils estètics →

https://drive.google.com/file/d/1Z-oMs8X9XV77kjMjRwwSwLAddJEdQ046/view?usp=drive_link

5.3.3 Guio per la gravació de la veu en off del curtmetratge

Comencem amb un museu molt emblemàtic, el MNAC, a Montjuïc. Les seves col·leccions, que van del romànic fins a l'art modern, mostren com la ciutat ha evolucionat i ha preservat la seva cultura. Cada obra reflecteix la creativitat i la memòria de generacions i recorda la importància de l'art en la identitat de Barcelona.

Des d'allà, baixem cap al centre comercial Arenas, un exemple de transformació urbana. Aquest edifici, que originalment era un cos taurí, s'ha adaptat a la vida contemporània conservant l'estructura històrica. És un símbol de la capacitat de Barcelona per combinar tradició i modernitat.

Al Passeig de Gràcia, la Casa Amatller destaca per la seva façana modernista. Els seus dracs, cavallers i figures fantàstiques no només decoren, sinó que expliquen la importància de la identitat i de l'originalitat en la cultura catalana. La casa demostra com l'arquitectura pot narrar històries i reflectir valors socials.

A pocs passos, trobem la Casa Batlló, una obra mestra de Gaudí. Les seves formes ondulants i el seu colorit vibrant creen la sensació d'un edifici viu. Cada detall reflecteix la imaginació i creativitat de l'arquitecte, transformant l'arquitectura en una experiència que impacta des de la primera mirada.

No gaire lluny, La Pedrera es presenta com una altra obra emblemàtica de Gaudí. La seva façana de pedra, els balcons de ferro forjat i l'estructura innovadora mostren com l'arquitectura pot redefinir l'espai urbà. La Pedrera combina funcionalitat i estètica, demostrant la capacitat de Gaudí per integrar art i vida quotidiana.

Les Rambles representen el cor de la vida urbana. Aquest passeig concentra comerç, artistes, veïns i turistes, un espai públic on el dia a dia es barreja amb la història i el dinamisme de la ciutat. És el lloc on Barcelona es mostra tal com és.

La Catedral de Barcelona, amb el seu estil gòtic, s'erigeix com a referència del nucli antic. Els seus arcs i vitralls mostren l'esforç per assolir la verticalitat i la grandesa, i reflecteixen el paper de la religió i de l'arquitectura en la identitat històrica de la ciutat.

L'Arc de Triomf, construït per a l'Exposició Universal, simbolitza la creativitat, el progrés i l'obertura de Barcelona al món. A diferència d'altres arcs, no celebra la guerra, sinó la cultura i l'avanç.

Finalment, l'estàtua de Rafael Casanova representa la resistència i la defensa de la ciutat. Per als catalans, és un recordatori de la història i de la importància de mantenir viva la identitat davant l'adversitat.

L'oci no és absència de fer, sinó la manera més humana d'habitar el temps.

A Barcelona, aquest oci pren mil rostres i es manifesta en gestos senzills: els majors que conversen en un parc, trobant en la calma compartida un espai on la memòria es torna present.

L'aigua d'una font ens recorda que tot flueix. Els seus moviments constants dialoguen amb els nostres: pausats, de vegades juganers, sempre vitals. I al seu voltant, el joc apareix com a expressió universal. Una pilota que rebot en una pista de bàsquet, una partida de ping-pong on el

cop sec de la pilota conté una petita eternitat. L'oci aquí no és passivitat, sinó energia de viure amb els altres.

Quan el calor apreta, l'oci es transforma en rialles i frescor. Els jocs d'aigua al carrer conviden a recuperar la innocència, a recordar que l'alegria neix de la senzillesa. Fins i tot un ànec que nedant es mostra silenciós, ensenya que la contemplació també és oci: aturar-se, observar, descobrir l'extraordinari en allò quotidià.

L'hort de la Ciutadella, amb les seves plantes espectaculars, parla d'un altre oci: el de cultivar. Sembrar, cuidar, esperar... un ritme diferent que s'oposa a la pressa. Allà, la ciutat es reconcilia amb la natura i troba equilibri en la paciència.

L'oci també es comparteix al voltant d'una taula. Bars i restaurants es converteixen en escenaris de la vida social: tres instantànies, tres mirades a la mateixa veritat. Menjar junts no és només nodrir el cos, és sostenir els vincles invisibles que ens uneixen.

Front a l'horitzó marí s'alça l'hotel Vela, símbol de modernitat i obertura. Al seu voltant, cossos que fan cal·listènia o es llisquen amb el patinet mostren que l'oci pot ser disciplina, moviment, creació. Escriure amb el cos una coreografia lliure enmig de la ciutat.

I al final, tot es resol en el mar. Aquest Mediterrani que ens obre a l'infinit. Allà, les gavines volen com a guardianes d'un oci que no és evasió, sinó trobada: amb el temps, amb els altres, amb un mateix.

L'oportunitat no sempre apareix en el soroll de l'atzar ni en la rapidesa de les decisions. Sovint es manifesta en el silenci d'un llibre o en la mirada atenta d'un mestre. El coneixement, en el seu gest més pur, és una oportunitat que s'ofereix a qui es disposa a escoltar, a observar, a preguntar. És un espai on la curiositat es converteix en acció, i l'acció en transformació.

Des de la infància, a les escoles, els primers llums del coneixement s'encenen. Els nens caminen entre passadissos que ressonen amb converses, rialles i preguntes sense fi. Cada classe, cada llibre, cada dibuix, és una petita promesa: la promesa que aprendre és la primera manera de construir futur. És aquí, en aquests primers espais, on es desperta la confiança que tot és possible.

Quan s'avança cap als instituts, l'oportunitat es fa més tangible, més conscient. Els estudiants comencen a descobrir les seves capacitats, a posar nom als seus interessos i a imaginar camins que encara no han recorregut. I més enllà, les universitats s'alcen com a faros, com a espais on el coneixement es transforma en possibilitat real. Dret, Enginyeria, Estudis Empresarials, Biologia: cada disciplina ofereix una manera de llegir el món, de comprendre'l, de transformar-lo.

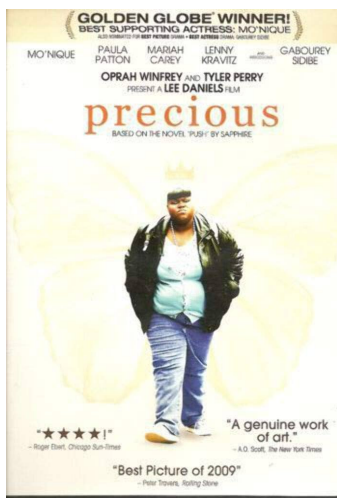
Les biblioteques són temples silenciosos d'aquesta oportunitat. Entre prestatgeries, llums càlides i pàgines que semblen infinites, cada estudiant hi troba eines per obrir horitzons. La Biblioteca de Biologia, el CRAI, la Biblioteca Gabriel García Márquez, recentment reconeguda com la millor del món, la Biblioteca Josep Benet al costat de Glòries: espais on el silenci no és absència, sinó concentració i llibertat. Cada llibre consultat, cada document llegit, cada idea anotada és una llavor plantada en el futur.

Quan cau el sol, els edificis universitaris deixen sortir la joventut que els ha habitat durant hores. Els passos dels estudiants que surten de Dret, d'Enginyeria Industrial o d'Estudis Empresarials són passos plens d'esperança. Les motxilles carreguen coneixement i somnis; els ulls reflecteixen

curiositat i decisió. És en aquests moments, quan la ciutat s'il·lumina i la nit es vesteix de possibilitats, que s'intueix que l'oci i el treball, el temps i l'esforç, converteixen el coneixement en oportunitat real.

I en el silenci que queda després de la seva marxa, quan les portes es tanquen i els passadissos s'allunyen de la vista, apareix la pregunta inevitable: quantes oportunitats ens ofereix el coneixement, i quantes serem capaços de reconèixer i aprofitar?

5.3.4 Pel·lícula “Precious” 2009

La pel·lícula *Precious* (2009), dirigida per Lee Daniels, reflecteix de manera colpidora com l'aporofòbia travessa la vida de la seva protagonista, Claireece “Precious” Jones, una adolescent afroamericana al Harlem dels anys vuitanta. La seva història mostra no sols els abusos sexuals i la violència domèstica que pateix, sinó també el pes del menyspreu social envers aquells que viuen en la pobresa. La marginació de la Precious es manifesta en diversos nivells: l'escola i les institucions la tracten com algú sense futur, el seu entorn familiar reproduïx la violència derivada de la misèria i, en la societat, la seva condició de jove pobra, obesa i analfabeta la converteix en invisible i indesitjable. L'aporofòbia a *Precious* apareix

entrellaçada amb altres formes de discriminació, com el racisme, el sexisme i la gordofòbia, conformant un retrat demolidor de com l'exclusió social es multiplica quan la pobresa es creua amb altres vulnerabilitats. Així, la pel·lícula s'erigeix no sols com una història de resistència individual, sinó també com una denúncia del rebuig sistemàtic envers els més desfavorits.

5.3.5 Pel·lícula "Techo y comida" 2015

La pel·lícula *Techo y comida* (2015), dirigida per Juan Miguel del Castillo, mostra de manera intensa com l'aporofòbia travessa la vida de Rocío, una mare soltera que viu en situació de pobresa a Andalusia. La seva existència quotidiana està marcada per la lluita constant per garantir un sostre i aliments per a la seva filla, mentre es veu sotmesa al menyspreu i la indiferència de la societat. La marginació es manifesta en diversos àmbits: les institucions socials no sempre li ofereixen suport real, el seu entorn la tracta amb recel i desconfiança, i la seva condició de dona pobre i vulnerable la fa invisible i, sovint, "indesitjable". *Techo y comida* combina així la representació de la precarietat econòmica amb una

denúncia clara del rebuig sistemàtic que pateixen les persones més desfavorides, oferint un retrat cridaner de com l'exclusió social i la pobresa es perpetuen quan no existeix comprensió ni solidaritat.

5.3.6 Pel·lícula "Los olvidados" 1950

La pel·lícula *Los olvidados* (1950), dirigida per Luis Buñuel, retrata de manera impactant la vida de nens pobres a la ciutat de Mèxic i evidencia com l'aporofòbia travessa tots els àmbits de la seva existència. Aquests infants viuen atrapats en la pobresa extrema, entre delinqüència, fam i abusos, mentre la societat i les institucions els ignoren, els menyspreen i els consideren "indesitjables". La marginació no només els limita les oportunitats de futur, sinó que també perpetua cicles de violència i exclusió social, mostrant com la pobresa extrema es converteix en un estigma estructural. *Los olvidados* no és només un retrat de la misèria infantil,

sinó també una denúncia contundent del rebuig sistemàtic cap als més vulnerables, posant en relleu la indiferència i la crueltat d'una societat que oblidava els qui més necessiten suport.